

Nederasselt, 23 september 2008

Aan de Leden van de Tweede Kamer

**Betreft: 30.826 Voorstel van wet van de leden Van Velzen
en Waalkens houdende een verbod op de
pelsdierhouderij (Wet verbod pelsdierhouderij)**

Hoogedelgestrenge Heer, Mevrouw,

Inleiding

Wij vragen uw aandacht voor bovengenoemd wetsvoorstel. Het is een van de honderden wetsvoorstellen die in het komende jaar behandeld worden en waarover u een beslissing dient te nemen. Het is voor u misschien een standaard hamerstuk. Maar voor de sector is het een zaak van levensbelang. Met verstrekende gevolgen voor de Nederlandse economie en de geloofwaardigheid van “de politiek”.

De kern van deze brief is het grote onrecht dat dit wetsvoorstel de nertsenbranche – ca. 1200 gezinnen, jaaronzet ca. 150 miljoen euro – aandoet. Het algemene politieke belang dat hier in het geding is, is dat het zeer particuliere en omstreden argument van ethiek als uitgangspunt wordt genomen voor het verbieden van een economisch zeer rendabele activiteit in Nederland. Omdat Brussel de nertsenbranche goedkeurt, en elders in Europa ook subsidieert, zal de Nederlandse belastingbetaler twee keer de rekening gepresenteerd krijgen. Enerzijds vanwege de jaarlijks gemiste inkomsten van de Nederlandse nertsenhouderij en anderzijds zal de Nederlandse belastingbetaler indirect het economisch gewin elders subsidiëren.

De discussie over de nertsenhouderij is eerder gevoerd, te weten in 1995 en 1999/2001.

Tot twee maal toe heeft de overheid geconcludeerd dat de nertsenhouderij door mag gaan. De nertsenhouders hebben hun bedrijven heel goed voor elkaar en het welzijn van de dieren is gewaarborgd, zo blijkt uit de talloos door de overheid uitgevoerde wetenschappelijke onderzoeken en inspecties.

Toch vond de overheid vanwege het toenmalige politieke klimaat het nodig om de sector extra welzijnseisen op te leggen. De nertsenhouders hebben de afgelopen jaren opnieuw miljoenen euro's moeten investeren in welzijns- en milieumaatregelen. Alle bedrijven hebben volledig aan deze eisen voldaan.

De overheid heeft hiermede bij de nertsenhouders het rechtvaardige vertrouwen gewekt dat van een verbod op de sector zou worden afgezien, indien de nertsenhouders de aangescherpte welzijnseisen in acht zouden nemen.

Het is toch een ernstige vorm van onbehoorlijk bestuur indien de overheid aan bedrijven voortdurend nieuwe eisen oplegt en tegelijkertijd het voortbestaan ter discussie blijft stellen.

Toch is dat wat de indieners van het wetsvoorstel nu doen. Zonder enig respect voor alle inspanningen en investeringen door de nertsenhouderij. Het maakt hen niet uit hoe zo'n wetsvoorstel eruit ziet of hoe het ingevuld wordt. Het doel heiligt blijkbaar alle middelen. De indieners vinden het zelfs niet nodig om een fatsoenlijke regeling treffen en willen geen overheidsgeld gebruiken om de bedrijven schadeloos te stellen.

De indieners zeggen te handelen vanuit ethiek rond dieren. Het welzijn van de dieren staat al sinds jaar en dag hoog op de agenda van de nertsenhouderij. Hier is evenwel ook de ethiek van de politiek en de ethiek jegens burgers en hun gezinnen in het geding. Het mag niet zo zijn dat dit voor onze sector niet opgaat omdat het slechts over 1200 gezinnen gaat.

Er zijn maar twee opties; óf de nertsenhouderij wordt nu verboden en alle bedrijven worden volledig schadeloos gesteld óf de nertsenhouderij mag doorgaan. Elke tussenvorm zal een drama worden voor de mensen in en rondom de nertsenhouderij en dus ook voor de dieren.

Toch is dit niet de weg die de indieners inslaan. Er komt geen geld maar een sterfhuisconstructie van 10 jaar. Een 10 jaar durende lijdensweg hebben de nertsenhouders niet verdiend na al hun inspanningen van de afgelopen decennia. Ongeacht welke overgangstermijn gekozen wordt, er is altijd sprake van een onacceptabele sterfhuisconstructie.

Getalsmatig gaat het om een kleine sector. Maar betekent dit dat de politiek daarom kan doen wat ze wil, zonder de bredere gevolgen erbij te betrekken? Hiermee loop je geen politiek risico en het is gemakkelijk scoren bij de eigen achterban.

Activisten hebben de nertsenhouders al jaren zwart gemaakt en bestempeld als dierenbeulen. Het werk van een nertsenhouder wordt zelfs vergeleken met kinderarbeid, slavernij, of, zoals Van Velzen en Waalkens doen in hun nota naar aanleiding van het Verslag, nr 10 op 28 Augustus 2008 op pag. 11, met seks met dieren.

Welke sector volgt?

Als een sector verboden wordt waarin het welzijn volledig gewaarborgd is, waarbij alle bedrijven volledig voldoen aan alle eisen en wereldwijd vooroploopt op het gebied van dierenwelzijn en rentabiliteit, is dan niet het hek van de dam?

Als het argument is dat voor bont een alternatief is dan is geen sector meer veilig. Voor vrijwel elk product is een alternatief. Het is volstrekte willekeur om een sector te verbieden vanwege een bepaald doel als niet duidelijk omschreven is welke dieren voor welk doel gehouden mogen worden.

Het argument dat je ergens moet beginnen snijdt geen hout in de nertsenhouderij. De vraag naar nertsenbont is in Nederland, in Europa en in de rest van de wereld de laatste 10 jaar meer dan verdubbeld. Bij een verbod in Nederland zal de productie zich direct verplaatsen naar andere landen. In Nederland zijn we dan een rendabele sector kwijt, die zijn zaken goed voor elkaar heeft en die nu een voorloper in de wereld is.

Gaat de Nederlandse overheid bepalen hoeveel vlees of vis je mag eten, voor welke hobby of gezelschap je dieren mag houden, mag je nog gaan vissen of duivensport toestaan? Is het verantwoord om te barbecuen en luxe vlees te eten?

De voorgeschiedenis van het wetsvoorstel

In 1995 heeft de meerderheid van de Tweede Kamer besloten, op basis van wetenschappelijke rapporten (o.a van prof. Wiepkema; WUR, prof. Spruijt; Universiteit Utrecht) dat nertsen als productiedier gehouden mogen worden. Het welzijn van de nertsen was gewaarborgd en de nertsen zijn geplaatst op de positieve lijst van de te houden dieren. (Art. 34 lid 1 GWWD)

De nertsenhouders werden verplicht om nieuwe welzijnsmaatregelen uit te voeren en fors te investeren in welzijns- en milieumaatregelen. De totale investeringen tussen 1995 en 1999 bedroegen per bedrijf gemiddeld € 350.000 De totale investering in de sector: € 60 miljoen.

In 1999 had de sector volledig voldaan aan alle maatregelen en was het welzijn van de nertsen verder verbeterd (zoals o.a. prof. Spruijt en dr. Vinke, Universiteit Utrecht vaststelden).

Ondanks alle inspanningen ondernam minister Brinkhorst vervolgens toch een poging om nertsen alsnog te verbieden. Het argument was toen welzijn én ethiek.

Bij het conceptwetsvoorstel in 2000 concludeerde de Minister dat het welzijn zodanig goed geregeld was dat dit geen reden kon zijn voor een verbod.

Als argument bleef over ethiek. Zowel de EU, het Rathenau Instituut als ook de Raad van State wezen er in 1999 en 2000 op dat het volstreekte willekeur is om deze sector op basis van ethische argumenten te verbieden. Het toetsingskader hiervoor ontbrak toen en ook nu in 2008 nog steeds.

Na de moord op Pim Fortuyn (door een dierenactivist) en de val van Kabinet-Kok II is het genoemde wetsvoorstel niet door de Tweede Kamer in behandeling genomen.

Het eerste kabinet Balkenende heeft in 2002 het concept wetsvoorstel ingetrokken.

Wel zijn nieuwe welzijnseisen gesteld en zijn deze in een Welzijnsverordening van het Productschap (2003) vastgelegd.

Alle nertsbedrijven worden nu al jaren elk jaar zeer intensief gecontroleerd en alle bedrijven voldoen voor de volle 100% aan alle welzijnseisen. Opnieuw hebben de bedrijven sinds 2003 gemiddeld meer dan € 300.000 in welzijns- en milieumaatregelen geïnvesteerd.

Het wetsvoorstel Van Velzen/Waalkens

Dit wetsvoorstel gaat volledig voorbij aan alle (financiële) inspanningen van de nertsenhouders. De indieners willen met terugwerkende kracht vanaf 17 januari 2008 een verbod en tegelijkertijd willen ze de bedrijven blijvend laten investeren in welzijnsmaatregelen. De bedrijven krijgen geen enkele compensatie en worden regelrecht de afgrond in geduwd. De indieners hebben hieraan geen enkele boodschap. Geld willen ze niet beschikbaar stellen. Ze draaien zich in allerlei bochten om dit ondeugdelijke en onbehoorlijke wetsvoorstel van argumenten te voorzien.

De Juridische bezwaren:

In de derde alinea op pag. 6 van de Nota naar aanleiding van het verslag (30 826, nr. 10) hebben de indieners van het wetsvoorstel er terecht op gewezen dat moet worden nagegaan of het verbod op de pelsdierenhouderij moet worden aangemerkt als een *de facto* ontneming van eigendom.

Bij een bevestigend antwoord is sprake van het ontnemen van eigendom in de zin van art. 1 van het Eerste Protocol bij het EVRM, hetgeen impliceert dat de pelsdierenhouders in beginsel volledig dienen te worden gecompenseerd; aldus ook de MvT zoals gewijzigd naar aanleiding van het advies van de Raad van State (30 826, nr. 8, p. 8, laatste volzin).

In dit kader hebben de indieners onder verwijzing naar een arrest van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens d.d. 29 oktober 1991 (Pine Valley Developements) opgemerkt dat van *de facto* ontneming niet kan worden gesproken indien mag worden aangenomen dat de voor de nertsenhoudery gebruikte opstallen ook voor een ander gebruik geschikt zijn (te maken) (30 826, nr. 10, p. 6, derde alinea). Vervolgens hebben zij er op p. 7 van de Nota naar aanleiding van het verslag op gewezen dat het LEI in een rapport van 2007 heeft geconstateerd dat de inrichting van een nertsbedrijf niet geschikt is voor het houden van andere diersoorten (30 826, nr. 10, p. 7, laatste volzin van de eerste alinea). Op p. 21 van bedoeld Landbouw Economisch Instituut (LEI-rapport) is inderdaad geconcludeerd dat gebouwen en inrichting van een nertsenhoudery (alle productiemiddelen, stallen, kooien machines etc.) geen alternatieve aanwending hebben, in verband waarmee op p. 16 van het rapport van sloop van de gebouwen is uitgegaan.

Een en ander betekent dat de vraag of het verbod op de pelsdierenhouderij als een *de facto* ontneming moet worden aangemerkt, in bevestigende zin moet worden beantwoord. In verband hiermee stelt de NFE zich op het standpunt dat het verbod met volledige compensatie van nertsenhouders gepaard dient te gaan, teneinde aan de eisen van art. 1 van het Eerste Protocol bij het EVRM te voldoen.

Op pag 3 van de Nota naar aanleiding van het verslag (30 826, nr. 10), hebben de indieners van het wetsvoorstel naar voren gebracht dat de pelsdierfokkerij in Nederland bijna geheel bestemd is voor de export. Tegen de achtergrond hiervan stelt de NFE zich op het standpunt dat het wetsvoorstel moet worden aangemerkt als verboden maatregel van gelijke werking in de zin van art. 29 van het EG-Verdrag. Volgens p. 9 van de gewijzigde Memorie van Toelichting (30 826, nr. 8) is immers van een dergelijke maatregel van gelijke werking geen sprake, indien de maatregel objectief op de productie van een product van toepassing is, ongeacht of het product bestemd is voor de nationale markt of voor de uitvoer. Het wetsvoorstel voldoet niet aan dit criterium, aangezien het ("*de facto*") producten betreft die niet voor de nationale markt zijn bestemd, maar slechts voor de uitvoer.

Met haar Mededeling SG(2008) D/51451 heeft de Europese Commissie opmerkingen bij het wetsvoorstel gemaakt. De Commissie heeft in dat kader gewezen op Verordening (EG) nr. 1234/2007, houdende een gemeenschappelijke ordening van de landbouwmarkten en specifieke bepalingen voor een aantal landbouwproducten ("*Integrale-GMO-verordening*", PbEG 2007, nr. L 299, p. 1 e.v.). De Europese Commissie heeft daarbij naar voren gebracht dat het geen twijfel lijdt dat, wanneer een dergelijke ordening van markten bestaat, de mogelijkheden van de Lid-Statens beperkt zijn om initiatieven te nemen die met hun uniforme toepassing interfereren. Vervolgens heeft de Commissie haar bezorgdheid geuit over de eventuele gevolgen die het wetsvoorstel kan hebben voor de intracommunautaire handel waar het gaat om grensoverschrijdende handel in levende dieren, export van bontproducten,

diervoeders, agrarische werktuigen, onderkomens voor dieren en medische producten, en over de handelsproblemen die hieruit kunnen voortvloeien.

De Commissie heeft opgemerkt dat de belemmeringen voor de intracommunautaire handel die het gevolg zijn van het productieverbod dat in het wetsvoorstel wordt voorgesteld, kunnen worden gerechtvaardigd op basis van de algemene morele opvatting, vooropgesteld dat de maatregel noodzakelijk en proportioneel is gezien het beoogde doel.

In verband hiermee heeft zij de Nederlandse autoriteiten uitgenodigd om recent materiaal voor te leggen, in aanvulling op het materiaal dat in 2001 is ontvangen, waaruit blijkt dat in Nederland het fokken van dieren om de waarde van hun bont niet in overeenstemming wordt geacht met de algemene morele opvatting, ongeacht het welzijnsniveau van de dieren.

De NFE stelt zich op het standpunt dat geen gedegen onderzoeksmateriaal als bedoeld bestaat. In verband hiermee kan niet worden geconcludeerd dat het voorgestelde verbod als noodzakelijke en proportionele maatregel kan worden aangemerkt, zodat het wetsvoorstel met genoemde Europese verordening in strijd is.

Inhoudelijke argumenten

- 1) Het wetsvoorstel stelt dat het ethisch onverantwoord is om nertsen primair voor bont te houden. Zodra dieren opgegeten worden, vinden de indieners dit blijkbaar geen probleem. Alsof de nerts gelukkiger wordt wanneer hij opgegeten wordt. De nertsenhouderij mag dus blijven bestaan als (delen van) nertsen opgegeten worden of het op een andere manier economisch rendabel is om nertsen te houden.
- 2) Er worden welzijnsproblemen genoemd in het voorstel maar tegelijkertijd wordt benadrukt dat het verbod niet gaat om welzijn maar om ethiek. Er wordt beweerd dat alle uitgevoerde welzijnsmaatregelen geen effect hebben gehad. Waarom worden de bedrijven dan toch verplicht om in de komende jaren te blijven investeren in welzijnsmaatregelen. **Het is misleidend** om welzijnsargumenten te gebruiken terwijl het verbod alleen gebaseerd is op ethische gronden.
- 3) Op pag 1 van de Nota naar aanleiding van het verslag wordt verwezen naar een onderzoek van de Universiteit Wageningen. Achterwegen blijft dat het Productschap PPE in 2003 op verzoek van de minister een welzijnsverordening voor de nertsenhouderij heeft afgekondigd. Het doel van de Verordening Welzijn Nertsen 2003, die nu op de bedrijven wordt geïmplementeerd (tot 2014), is om alle welzijnspunten die genoemd worden in het rapport van de Animal Science Group Wageningen van 2007, volledig te realiseren. Dat dit al is gebeurd heeft het onderzoek van Spruijt en Vinke aangetoond. **Het is misleidend** om toch deze argumenten te noemen.
- 4) Genoemd wordt dat 3 andere landen Nederland voor gegaan zijn met een verbod. Het gaat om Engeland, Oostenrijk en Kroatië. **Het is onvolledig en misleidend** dat Van Velzen/Waalkens niet vermelden dat het in Engeland ging om 12 bedrijven die wel schadeloos zijn gesteld. In Oostenrijk ging het om 1 bedrijf dat door de overheid voor een zeer fors bedrag is opgekocht en in Kroatië zijn nooit nertsenbedrijven geweest.
- 5) **Het is misleidend** dat de indieners niet wijzen op het feit dat een verbod op welzijnsgronden in strijd is met de Verordening (EG) nr. 1234/2007 houdende een gemeenschappelijke ordening van markten en landbouwproducten.

- 6) **Het is misleidend** om de indruk te wekken dat er internationale steun is voor dit wetsvoorstel. Zowel de EU als diverse afzonderlijke lidstaten (Griekenland, Finland, Frankrijk, Spanje, Letland) hebben hun bezwaren nu en al eerder kenbaar gemaakt.
- 7) **Het is onjuist** om het onderzoek dat in opdracht van het Nederlands Bont Instituut is uitgevoerd, onderuit te halen, terwijl juist dit onderzoek diepgaand is en veel vragen stelt over de nertsenhoudery. Het is voor de geënquêteerden volstrekt duidelijk dat alle vragen betrekking hebben op de nertsenhoudery.
- 8) **Het is onjuist** om het onderzoek in opdracht van o.a. het Ministerie van LNV als representatief te beschouwen. In dit onderzoek werden 1776 personen geraadpleegd waarvan maar 1016 personen de enquête hebben ingevuld. Dus slechts 57% heeft gereageerd. Hiervan is 50% lid van de Dierenbescherming. In de samenleving is dit percentage 14%. De geënquêteerden zijn niet representatief voor de samenleving. Bovendien was 68% zelf sceptisch over hun kennis over dierenwelzijn. Vrijwel niemand noemt de nertsenhoudery spontaan als een sector waar het welzijnsthema extra aandacht behoeft. Alleen na een nadrukkelijke vraag over nertsen komt er een reactie. De onderzoekers trekken zelf de representativiteit in twijfel en noemen de uitkomsten blijkbaar sociaal wenselijk.
- 9) **Het is onjuist** om in het wetsvoorstel te suggereren dat de maatschappelijke acceptatie voor de nertsenhoudery afneemt. In het wetsvoorstel van Brinkhorst (2001) gaan de tegenstanders van de nertsenhoudery uit van een percentage van 86% dat een verbod zou willen. In dit wetsvoorstel noemen de tegenstanders een percentage van 72%. Als deze cijfers juist zijn, willen steeds minder mensen een verbod. Uit andere uitgevoerde enquêtes blijkt dat er geen meerderheid voor een verbod is.
- 10) **Het is onjuist** dat de indieners de Kamer niet informeren naar de vraag van de EU om een zorgvuldige onderbouwing te leveren waaruit blijkt dat de nertsenhoudery in Nederland niet in overeenstemming is met de algemene morele opvatting, ongeacht het welzijnsniveau van de dieren. Tot nu toe is die onderbouwing er niet geweest.
- 11) **Het is onjuist** om aan te nemen dat een verbod op de nertsenhoudery geen ontneming van eigendom is. Deze wet maakt het onmogelijk om nog gebruik te maken van de rechten die gekoppeld zijn aan de milieuvergunning. Er kunnen geen nertsen meer gehouden worden. Alle productiemiddelen, stallen, kooien, machines etc. hebben na een verbod geen enkele gebruikswaarde meer. De economische waarde van het bedrijf is na een verbod nihil. De eigenaar is hiermee zijn opgebouwde vermogen kwijt en draait ook nog eens op voor alle saneringskosten. Dit geldt ook voor alle gespecialiseerde toeleveringsbedrijven.
- 12) **Het is onjuist** om een verbod op de nertsenhoudery te vergelijken met de herstructurering in de varkenshoudery. Daar ging het om een zeer beperkte ingreep waarbij een maximale beperking van 10% van de productiecapaciteit acceptabel werd geacht. De gehele sector inclus de totale infrastructuur bleef daarbij in tact. In de nertsenhoudery gaat het om een totaal verbod dus raakt het alle investeringen die door de sector gedaan zijn.

- 13) **Het is onjuist** om te stellen dat vele nertsenhouders nog andere bronnen van inkomsten hebben naast het nertsenbedrijf. Uit de gegevens van de Kamer van Koophandel is niet af te leiden wat deze nevenbedrijven zijn.
- 14) **Het is onacceptabel** en zelfs schandalig om van nertsenbedrijven te verlangen dat ze tijdens de sterfhuisconstructie (tot 2018) gewoon door moeten investeren in welzijnsmaatregelen.
- 15) **Het is onjuist** om te veronderstellen dat nertsenbedrijven nog 10 jaar door kunnen gaan om hun investeringen terug te verdienen. De 200 nertsenbedrijven zijn hierbij volledig afhankelijk van meer dan 1000 vakbekwame medewerkers. Het is ondenkbaar dat deze medewerkers 10 jaar in de nertsenhouderij zullen blijven werken en daarmee hun eigen toekomstperspectief op het spel zetten. Er zal heel snel een leegloop van vakbekwame medewerkers optreden waardoor de sector snel instort. Ook de banken zullen versneld hun uitstaande leningen trachten te innen. Dit is wel het allerlaatste waar de Nederlandse economie op zit te wachten.
- 16) **Het is suggestief** om te beweren dat de voerleveranciers in de overgangperiode voer zullen blijven leveren voor dezelfde prijs en onder dezelfde kwaliteitsnormen. Zonder de kennis van deskundige medewerkers en noodzakelijke investeringen stort de voervoorziening binnen enkele jaren in.
- 17) **Het is onjuist** om te stellen dat pelsdierenhouders zelf voer kunnen maken. De voerproductie is gebonden aan strenge wetgeving. Nertsenhouders kunnen niet op korte termijn hiervoor vergunningen krijgen en voldoen aan de strenge eisen die gesteld worden aan voerproducenten. Ze beschikken niet over de kennis en extra arbeidskrachten die nodig zijn om zelf het voer te maken. Dit zal bovendien de gezondheid en het welzijn van de dieren ernstig in gevaar kunnen brengen. Bovendien brengt dit opnieuw grote investeringen met zich mee. Wie gaat dat betalen?
- 18) **Het is onjuist** om te stellen dat de bedrijven binnen 10 jaar hun investeringen terug kunnen verdienen. Het LEI rapport 2007 is hier zeer duidelijk over. Er is geen enkele onderbouwing of garantie dat bedrijven in 10 jaar hun investeringen terug kunnen verdienen en zij ook nog een inkomen kunnen realiseren. Er wordt geen enkele prijsgarantie gegeven voor de komende 10 jaar. Ongeacht de overgangstermijn zal de schade vele honderden miljoenen euro's bedragen. In vergelijking met de Quick scan van 2006 is de sector met meer dan 15% gegroeid en zijn de prijzen gestegen. Wanneer alle schadecomponenten meegenomen worden en dit rapport wordt geactualiseerd naar de situatie in 2008 dan overschrijdt het schadebedrag een totaal van meer dan een miljard euro.
- 19) **Het is onjuist** om een wet met terugwerkende kracht in te laten gaan, (17 januari 2008) Veel bedrijven hebben het laatste jaar nog grote investeringen gedaan in nieuwbouw en uitbreiding en zijn financiële verplichtingen aangegaan, die ze nu niet terug kunnen draaien. Dit is volledig legaal gebeurd. De overheid kan zich hieraan niet onttrekken. De overheid kan niet regeren op basis van persberichten. Zij is volledig aansprakelijk voor alle investeringen die tot nu toe gedaan zijn.

- 20) **Het is onacceptabel** om nertsenhouders behalve hun inkomen ook het in hun bedrijf geïnvesteerde vermogen af te nemen. Bij een verbod wordt het bedrijf onverkoopbaar. De (oudere) nertsenhouders wordt daarmee hun volledige pensioen afgenomen en ze draaien bovendien ook nog op voor alle saneringskosten.
- 21) **Het is schokkend en grievend** en beneden de waardigheid van de politiek om de nertsenhouderij, de nertsenhouders en de medewerkers voortdurend te vergelijken met dierenporno. Deze vergelijking is onnodig kwetsend en geeft duidelijk aan dat de indieners geen enkel argument schuwen om de gezinnen die in de nertsenhouderij werken in een kwaad daglicht te stellen en te schofferen.
De nertsenhouderij bestaat al 100 jaar als legale sector. Alle bedrijven hebben van gemeenten vergunningen gekregen. De nertsen staan op de wettelijke lijst van te houden dieren. Diverse universiteiten hebben jarenlang onderzoek gedaan bij nertsen. De nertsenhouders betalen net als alle andere ondernemers belasting. Opleidingsinstituten geven opleidingen voor nertsenhouders. De Nederlandse regering heeft al bijna 100 jaar allerlei wettelijke regels, subsidies, verordeningen, controles etc. uitgeoefend, onderzoek gedaan naar de nertsenhouderij, en zich op vele fronten bezig gehouden met de sector. Zijn dit ook allemaal zaken die opgaan voor dierenporno exploitanten? Vinden Van Velzen/Waalkens dat die activiteiten dus ook nog 10 jaar door mogen gaan??
- 22) **Het is pertinent onjuist** dat de nertsenhouder er van uit kon gaan dat de sector verboden zou worden. Er is in Nederland nooit een Kamermeerderheid geweest die het besluit genomen heeft om de nertsenhouderij te verbieden. Zowel in 1995 als in 2003 werd de sector door de overheid verplicht om te investeren in dierenwelzijn. De nertsenhouders hebben hier volledig aan voldaan. De nertsenhouder (zoals elke Nederlander) mag vertrouwen op een betrouwbare overheid. Het is een grove vorm van onbehoorlijk bestuur dat een overheid vandaag aan bedrijven vraagt om te investeren en vervolgens morgen een wet aanneemt die diezelfde bedrijven gaat verbieden zonder enige vorm van compensatie. De nertsenhouder heeft geen keuze. Als hij zich niet houdt aan de wet en de investeringen niet doet, hangen hem zware sancties boven het hoofd. Hem wordt dan verweten onverantwoord bezig te zijn. Dit zou direct politiek tegen hem en de gehele sector gebruikt worden.
- 23) **Het is onvermijdelijk** dat in het geval deze wet wordt aangenomen, er op vele fronten juridische procedures opgestart zullen worden tegen de Nederlandse overheid. Alle primaire en secundaire bedrijven in de nertsenhouderij zullen grote schade ondervinden van dit verbod. De gedupeerden zullen dan ongetwijfeld trachten de schade te verhalen op de overheid.
- 24) **Het is juist** dat de vraag naar bont wereldwijd overweldigend is. De productie van nertsenpelzen is de laatste 8 jaar verdubbeld van ongeveer 30 miljoen naar bijna 60 miljoen pelzen. De vraag hiernaar, ook in Nederland, neemt nog steeds jaarlijks toe.
- 25) **Het is juist** dat bij een Nederlands verbod de nertsenproductie snel overgenomen wordt door het buitenland waarbij het welzijn van de dieren er op achteruit zal gaan. In EU- landen zoals Griekenland, Litouwen en Letland worden door de EU subsidies gegeven aan nieuw op te starten nertsenbedrijven. Ook de Nederlandse belastingbetaler betaalt hieraan mee. De schade voor de Nederlandse economie overschrijdt ver de € 1.000.000.000.

Wij vragen u om zorgvuldig om te gaan met de belangen van de 1200 gezinnen die hun inkomen verdienen in en rond de nertsenhoudery op basis van behoorlijk bestuur en een ethisch verantwoorde politiek. Mocht u nog vragen hebben naar aanleiding van deze brief dan zullen wij deze graag beantwoorden.

Met vriendelijke groeten,

Wim Verhagen, directeur
Nederlandse Federatie van
Edelpelsdierenhouders